Bestuurlijke Adviesgroep Lemselermaten

Datum / tijd / plaats : Donderdag 14 december 2023 | 9.00-10.00 uur
Raadszaal gemeentehuis Haaksbergen / Teams

Deelnemers : Gerald Aveskamp (Waterschap Vechtstromen)
: Bert Zandman (LTO Noord)
: [redacted] (Vitens)
: [redacted] (Staatsbosbeheer, via Teams)
: [redacted] (Particuliere grondeigenaren LEM, via Teams)
: [redacted] (Provincie Overijssel)
: Benno Brand (bestuurlijk trekker/voorzitter), [redacted] (procesadviseur), [redacted] (projectleider/secretaris) (Gemeente Dinkelland)

Betreft : verslag

1	**Opening en mededelingen** Ivm drukte op de weg zijn [redacted] en Bert Zandman iets later aanwezig. Om 9.10 opent voorzitter Benno Brand de vergadering. Hij dankt de aanwezigen voor hun komst naar Haaksbergen. De locatie is gekozen i.v.m. een ter plaatse aansluitende verplichting van de voorzitter. Gerald Aveskamp is als vervanger van Wilbert Siebring aanwezig wegens tijdelijke herschikking van taken binnen het DB. [redacted] en [redacted] nemen wegens andere verplichtingen respectievelijk corona deel via Teams.
2	**Verslagen** *BAG-verslag 28 september:* De tekst hiervan wordt vastgesteld. De stand van zaken rond de acties komt terug bij agendapunt 3. *PG-verslagen 18 september en 4 december* Hiervan wordt kennis genomen. Het verslag van 4 december is nog niet beschikbaar, maar het resultaat van dat overleg is verwerkt in Bijlage 4.1 en 4.2
3	**Nota van Antwoord+ vaststelling PIP-Lemselermaten** Benno Brand geeft [redacted] gelegenheid om e.e.a. toe te lichten. Die geeft aan dat op basis van de Nota van Antwoord de meeste Zienswijzen niet leiden tot een wijziging van het PIP. Waar de zienswijzen betrekking hebben op lopende onderhandelingen met rentmeesters of op de detailuitwerking van de inrichtingsmaatregelen zal met de betreffende grondeigenaren zeker nog wel naar oplossingen worden gezocht. De enige zienswijze die wel tot een wijzigingsvoorstel leidt is die van Staatsbosbeheer. De inschatting van provinciale juristen is dat een eventueel beroep bij de Raad van State in het verlengde van deze zienswijze bij een definitieve bestemming Evenwichtsbemesting grote kans

	van slagen heeft, omdat die momenteel inhoudelijk niet kan worden onderbouwd. Daarom hebben zij voorgesteld deze bestemming tijdelijk te leggen bovenop een bestemming Natuur, die na vijf jaar automatisch ingaat. Mocht de experimentele evenwichtsbemesting niet slagen dan hoeft er dus niets meer te gebeuren. Dat geeft zekerheid. Slaagt het experiment wel dan zal de daarbij passende bestemming alsnog definitief moeten worden gevestigd door hiervoor een nieuwe procedure te starten. In dat geval is op basis van feitelijke monitoringsgegevens zowel voor nitraat als sulfaat de kans dat de bestemming stand houdt bij de Raad van State een stuk groter. Aan de hand van Bijlage 3.10 en het staatje in het projectgroepadvies licht [redacted] nog toe dat ten opzichte van de oorspronkelijke omvang van bijna 97 ha uitwerkingsgebied rondom het Natura 2000-gebied (waar voortzetting van de landbouwbestemming ter discussie stond) uiteindelijk ongeveer 81 ha een nieuwe bestemming krijgt. Dit betreft 40 ha nieuwe natuur, 27 ha evenwichtsbemesting en 14 ha Agrarisch 3 (vernatting). [redacted] licht verder de stand van zaken met betrekking tot de monitoring toe (BAG acties 20120406-01 en -02). In de projectgroep van 4 december is dit besproken. Voor LTO pakt B-ware de nitraatmonitoring op en voor de provincie ontwerpt Deltares het monitoringsplan sulfaat. De projectgroep vertrouwt er op basis van de bespreking op dat beiden begin 2024 van op een verantwoorde wijze van start zullen gaan. Er zijn hierbij nog wel enkele aandachtspunten meegegeven. Hierop onderstreept [redacted] dat in de 50-jaarszone geen sulfaatmetingen zouden moeten worden gedaan. Dat roept in het gebied weer veel extra dreiging op alsof daar dan ook weer maatregelen gaan komen. De invloed vanuit de 50-jaarszone zou op de rand van de 30-jaarszone moeten worden bepaald. [redacted] kan zich hier wel wat bij voorstellen. [redacted] benoemt nog de lastige positie die zij heeft als BAG-lid namens een organisatie die ook een zienswijze heeft ingediend. SBB heeft daarop nog geen antwoord gehad en zij praat nu wel mee over het concept.
4	**Advisering aan GS over het vast te stellen PIP-Lemselermaten** De discussie spitst zich toe op de voorgestelde wijziging van de bestemming Evenwichtsbemesting. [redacted] benadrukt het belang van de beschikbaarheid van een reeks van meetgegevens. Daar is na twee jaar nog geen sprake van, maar wel na vijf jaar. Het is belangrijk dat hiermee wordt aangetoond dat de norm van stikstofuitspoeling wordt gehaald èn dat er een voldoende dalende lijn zit in de sulfaatgehaltes richting de streefwaarde van 20 mg/lt sulfaat in de habitats. Alleen dan is een besluit om de bestemming landbouw met evenwichtsbemesting permanent te maken goed te motiveren. Op dit moment is er nog geen jaar ervaring met evenwichtsbemesting. Het is een experimentele maatregel die formeel niet mag worden toegepast. Bovendien liggen er meerdere wetenschappelijke rapporten die tegen de inzet van deze maatregel pleiten. Daarmee is de onderbouwing hiervan naar de Raad van State onvoldoende. Tevens moet die constateren dat er een verdeeld BAG-advies ligt, waarin Staatsbosbeheer motiveert waarom ze de maatregel niet verantwoord vindt. In die lijn heeft SBB bijna een morele verplichting om in beroep te gaan als de bestemming nu definitief zou worden gevestigd. Dat zou dan over pakweg twee jaar leiden tot een negatieve uitspraak van de Raad van State over ons plan. Dat betekent een voortijdig einde van de evenwichtsbemesting en de noodzaak om de bestemming natuur meteen definitief te maken.

	SBB heeft aangegeven om bij een tijdelijke bestemming geen beroep bij de RvS in te stellen. Daarmee kan evenwichtsbemesting een eerlijke kans krijgen en bewijsmateriaal worden verzameld om de maatregel mogelijk definitief te kunnen regelen. [redacted] onderschrijft deze redenering van de provincie en benadrukt dat het niet gaat om de toevallige belangen van Staatsbosbeheer als grootste eigenaar in het Natura 2000-gebied maar om de publieke verantwoordelijkheid om de bedreigde habitats in stand te houden. Het gaat om een gebied waar het predikaat Sense of Urgency voor geldt. Om deze reden staat SBB niet achter het middel evenwichtsbemesting. Ecologisch en Juridisch is het niet verantwoord. Op basis van een tijdelijke bestemming is Staatsbosbeheer echter om bestuurlijke redenen bereid mee te bewegen. Zo wil ze het experiment een kans geven en is ze bereid hier niet tegen in beroep te gaan. Dit is de maximale rek die ze kan bieden. Bert Zandman geeft aan dat de LTO en haar achterban willen vasthouden aan de oorspronkelijke afspraken. Hij ontmoet bij boeren veel boosheid over de overheid en de vrees voor een grote kaalslag binnen de landbouw in Twente. Er zijn helaas te veel voorbeelden waarbij de overheid onbetrouwbaar blijkt en met nieuwe maatregelen komt zoals de korting op GLB-toeslagrechten. Dit terwijl velen wel hebben geïnvesteerd in randenbeheer wat tot extra mestafzetkosten heeft geleid. Die volgen ook al uit de aanscherping van de mestwetgeving. De derogatie gaat er rondom Natura 2000 versneld vanaf en nu worden er ook weer nieuwe nutriënten verontreinigde gebieden aangewezen. Keer op keer voelen boeren zich afgewezen op hun duurzaamheidsinspanningen. Het is nodig dat ze ook eens ruggensteun van de overheid ervaren. Het wantrouwen geldt niet naar de aanwezige bestuurders persoonlijk, maar wel naar de overheid als instituut. Binnen dit moeizame kantelpunt is het onmogelijk om de achterban achter een tijdelijke bestemming evenwichtsbemesting te krijgen. [redacted] onderschrijft deze woorden en vraagt zich af waarom SBB überhaupt een zienswijze heeft ingediend. [redacted] wijst er op dat de oorspronkelijke afspraken met de LTO niet ter discussie staan: Er is ruimte om vanaf mei 2023 zes jaar lang te experimenteren met evenwichtsbemesting. De provincie doet hiervoor een flinke financiële investering in het LTO-project. Slaagt het experiment niet, dan wordt de bestemming natuur. Het gaat nu alleen over de manier waarop deze afspraak in een ruimtelijk plan wordt vastgelegd dat kans van slagen heeft. [redacted] heeft begrip voor de gevoelens van de agrariërs. Juist daarom heeft hij zich maximaal ingezet om financiën te regelen en de juridische spelregels op te rekken om evenwichtsbemesting een kans te geven. Er is veel geïnvesteerd in het gezamenlijke overleg en allerlei extra adviezen. SBB valt in dezen niets te verwijten. Ze hebben heel consequent en openlijk aangegeven niet achter de evenwichtsbemesting te staan. Hun zienswijze hebben ze vanaf het begin aangekondigd en gedeeld. Hij kan GS nu echt niets anders adviseren dan de tijdelijke bestemming en vraagt of de ondernemers dan nog wel door zullen gaan met evenwichtsbemesting. [redacted] spreekt twijfel uit of die bereidheid er wel is. [redacted] geeft aan dat hij dan net zo goed direct een plan met de definitieve bestemming Natuur aan GS kan voorleggen. Als de geboden kans niet wordt benut, heeft het weinig zin daarvoor alle moeite te doen. Liever wil hij dat de ondernemers zich in blijven zetten. Hij vraagt de LTO om het project nog een kans te geven en onder protest in te stemmen met de nu voorgestelde koers. Hij wijst er ook op dat de verantwoordelijkheid voor het PIP bij GS ligt. Zij hebben dat ter inzage gelegd en het antwoord op de zienswijzen voorbereid. Zij besluiten hoe het naar PS gaat. De BAG kan erover adviseren, maar niet besluiten het plan te veranderen. Bert Zandman kan het op dit moment niet anders zeggen dan dat het vertrouwen van de achterban in de overheid zoek raakt en door de keus voor een tijdelijke bestemming opnieuw wordt geschaad. Dat moet dan maar worden opgenomen als minderheidsstandpunt in een BAG-advies.

	Gerald Aveskamp geeft nogmaals aan dat het waterschap zich inhoudelijk neutraal opstelt en wel graag de volgende stap wil zetten. [redacted] benadrukt dat ze alle vertrouwen heeft in de inzet van de ondernemers om van de evenwichtsbemesting een succes te maken, maar dat ze geen vertrouwen heeft in deze maatregel in relatie tot de te beschermen habitats. Benno Brand memoreert dat deze BAG niet kan worden verweten dat ze er niet alles aan heeft gedaan om het kleinste geitenpaadje nog te vinden om agrarisch gebruik in de 30-jaarszone te kunnen voortzetten. Hij wijst op de belangrijke bijdrage die de vorige waterschapsbestuurder daaraan heeft geleverd. Onlangs was Brand nog op bezoek bij de tragisch getroffen ondernemer die ook meedoet aan de evenwichtsbemesting. Die wil daar graag mee door en zo snel mogelijk duidelijkheid hebben. Vanaf het begin heeft Staatsbosbeheer steeds dezelfde vraagtekens gezet. Ondanks dat heeft de BAG bestuurlijk een andere route gekozen. Hij wil die nu graag afmaken en is niet zo'n voorstander van een verdeeld advies. [redacted] staat namens Vitens neutraal in de specifieke kwestie, maar hij constateert wel dat [redacted] geen speelruimte heeft. Het zou goed zijn in een bestuurlijke kwestie als deze dat de provinciale bestuurder zelf aan tafel zit om tot een verantwoorde gezamenlijke afweging te komen. Dit idee wordt door allen aanvaard. **Benno Brand concludeert dat een unaniem advies er op dit moment niet in zit. In een eerdere fase accepteerde de gedeputeerde niet dat we de keus aan GS overlieten. Voor de BAG is het risico dat ze haar invloed daarop kwijt raakt. Daarom zal een advies worden uitgebracht met het verzoek tot een gesprek met de gedeputeerde.** **In het advies wordt de stand van zaken weergegeven. Daarbij contstateren we bestuurlijke eensgezindheid over de kans die de evenwichtsbemesting als maatregel verdient, maar verschil over de juridische vorm daarvan. In het advies moet aandacht zijn voor de positie van de wetenschappelijke en juridische adviezen die Staatsbosbeheer inbrengt èn voor de gevoelens die de LTO vertolkt.** **Een concept-tekst zal zo snel mogelijk rond gaan, zodat die nog vóór Kerst kan worden afgerond. Het verzoek is om zo snel mogelijk als voltallige BAG het overleg met de gedeputeerde te hebben.**
5	**Rondvraag** [redacted] heeft begrepen dat PS indieners van zienswijzen tegenwoordig gaat bezoeken en vraagt of dat ook voor terreinbeheerders geldt. [redacted] geeft aan dat PS sinds kort het horen van indieners van zienswijzen nabij het projectgebied organiseert. Daaraan voorafgaand brengt zij een veldbezoek aan het terrein. Hierbij worden alle perspectieven belicht, ook die van terreinbeheerders. Of de in de stukken genoemde datum van 29 mei hiervoor haalbaar is hangt af van het tempo dat naar aanleiding van ons advies mogelijk is. Pas als GS de stukken vrijgeven, kunnen betrokkenen èn de Statenleden hier kennis van nemen. Op zijn vroegst kan de daarop eerstvolgende commissiedatum in het vergaderschema van PS worden benut.
6	**Sluiting** Voorzitter Benno Brand sluit om 10.00 uur de bespreking.

BESLUITENLIJST

NR	GENOMEN BESLUIT

20231214-01	De BAG adviseert unaniem over de kans die het proces van evenwichtsbemesting verdient, maar verdeeld over de wettelijke borging daarvan. In het advies zal aandacht zijn voor de positie van de wetenschappelijke en juridische adviezen die Staatsbosbeheer inbrengt en de gevoelens die de LTO vertolkt. Hierin wordt verzocht om zo snel mogelijk een overleg van de voltallige BAG met de gedeputeerde te hebben.

Actielijst

Actienummer	Actie	Actiehouder	Actie afgehandeld voor
20231214-01	De sulfaatmonitoring wordt zodanig aangepast dat geen metingen in de 50-jaarszone hoeven plaats te vinden.	[redacted] J [redacted] J	1 februari
20231214-02	Het BAG-advies aan GS wordt voor Kerst inhoudelijk afgerond	[redacted] J [redacted] J	23 december
20231214-03	Een afspraak tussen BAG en gedeputeerde Von Martels wordt gepland	[redacted] J [redacted] J	1 maart

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen